

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Aanvullend onderzoek grote modderkruiper Rondgang ong. te Gameren

Aanvullend onderzoek naar grote modderkruiper in het kader van de Wet
natuurbescherming

---

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2022-0609
Datum:	30 juni 2022
Samensteller:	ing. G. Fairhurst
Collegiale toets:	ir. ing. K.J. Rebergen
Opdrachtgever:	Jan Bouwmanagement
Contactpersoon:	J. van Zanten

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	5
1.3 Beschrijving plangebied	5
1.4 Voorgenomen werkzaamheden	5
1.5 Mogelijk aanwezige soorten	6
1.6 Kader Wet natuurbescherming	6
2 Methode onderzoek	7
2.1 Theoretisch kader	7
2.2 Praktische uitvoering	7
2.3 Specifieke omstandigheden	7
3 Resultaten	8
3.1 Grote modderkruiper	8
3.2 Overige soorten	8
4 Conclusie	9
4.1 Grote modderkruiper	9
4.2 Overige soorten	9
4.3 Vervolgstappen	9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Rondgang tussen de Middelkampseweg en Van Heemstraweg is een grasperceel met een watergang gesitueerd. Daarnaast liggen rondom de planlocatie verscheiden watergangen, welke middels duikers met elkaar verbonden zijn. De initiatiefnemer is voornemens de westelijk gelegen watergang te vergraven en de watergang binnen de planlocatie te dempen ten behoeve van de realisatie van een bedrijventerrein. De beoogde ontwikkeling leidt mogelijk tot de aantasting van beschermde soorten en andere beschermde natuurwaarden. Derhalve is een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar de potentie van de planlocatie voor deze beschermde natuurwaarden (Dekkers, 2022). Naar aanleiding hiervan is middels e-DNA onderzoek de aan- of afwezigheid van de grote modderkruiper in de te dempen watergang vastgesteld.

Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Rondgang te Gameren.

Uit de e-DNA analyse bleek dat in de te dempen watergang DNA van de grote modderkruiper aanwezig is (Fairhurst, 2022). Dit houdt in dat de soort aanwezig of aanwezig is geweest in de watergang. De watergang bevat geen water- of oevervegetatie waardoor een paai- en voortplantingsplaats uitgesloten is. Omliggende watergangen voldoen aan de habitateisen (geschikt als leefgebied, voortplantingsplaats en winterhabitat) van de grote modderkruiper. De te dempen watergang staat middels een duiker in verbinding met omliggende watergangen. Hierdoor is het mogelijk dat er sprake is van i) enkel een passant waardoor de e-DNA sample positief is bevonden of ii) doordat er door stroming uitwisseling van water en zo ook DNA plaatsvindt. Indien het enkel om een passerend exemplaar(en) betreft kunnen negatieve effecten op de soort, mits maatregelen getroffen worden uitgesloten worden. Om uit te sluiten of er een andere functie is dan een passageplaats wordt geadviseerd middels een schepnet en een elektrisch visapparaat de watergang nogmaals te bemonsteren.

1.2 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is de grote modderkruiper aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maakt de grote modderkruiper gebruik van het onderzoeksgebied? Is in het onderzoeksgebied essentieel leefgebied aanwezig van de grote modderkruiper?
- Resulteert de voorgenomen ingreep in het beschadigen of wegnemen van jaarrond beschermde essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de voorgenomen ingreep uitgevoerd kan worden?

1.3 Beschrijving plangebied

De te dempen watergang is gelegen op een grasperceel tussen de Middelkampseweg, Rondgang en Van Heemstraweg te Gameren (figuur 1.2). De watergang heeft geen onderwatervegetatie en een matige oeverbegroeiing. Een uitgebreide beschrijving van de planlocatie en de directe omgeving hiervan is te vinden in de quickscan Wnb (Dekkers, 2022).

Figuur 1.2 De te dempen watergang.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om op de planlocatie een bedrijventerrein te realiseren. Hiervoor wordt de westelijk gelegen watergang verder uitgegraven en de watergang te midden van de planlocatie gedempt. De ingreep zal indicatief op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- dempen en vergraven van de watergang(en): graaf- en dempwerkzaamheden;
- uitgraven waterbergingen: graafwerkzaamheden;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;

- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerlei (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

1.5 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de e-DNA analyse bleek dat in de te dempen watergang DNA van de grote modderkruiper aanwezig is. Echter is het mogelijk dat er sprake is van enkel een passant of door stroming vanuit de duiker waardoor de e-DNA sample positief is bevonden (Fairhurst, 2022).

1.6 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). De bescherming van de grote modderkruiper valt onder de nationaal beschermde soorten. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wet nb, art 3.10 lid 1(b) (nationaal beschermde soorten)

Lid 1: Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen;

Voorliggend onderzoek en rapportage zijn uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Per 1 januari 2023 zal de Omgevingswet in werking treden. Binnen de Omgevingswet blijven de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn onverminderd van kracht. Uitvoeringskaders, termijnen en processen vinden binnen de Omgevingswet op andere wijze plaats. Implementatie en wijze van uitvoering zijn vooralsnog niet vastgesteld.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de grote modderkruiper zijn deze richtlijnen vastgelegd in het Kennisdocument Grote modderkruiper (BIJ12, 2021). De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten, zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen, vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in het relevante Kennisdocumenten.

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Grote modderkruiper	Leefgebied	Maart t/m juni (juli t/m dec)*	Inventariseren middels elektrovisen

* indien nog geen koude periode is ingetreden

2.2 Praktische uitvoering

Elektrovisen

Om de aan- of afwezigheid van de grote modderkruiper vast te stellen in de te dempen watergang is er op 28 juni 2022 gevist middels een elektrisch visapparaat door een ter zake deskundig ecooloog van Blom Ecologie. Er is gevist in de te dempen watergang (figuur 1.2). Het type elektrisch visapparaat dat is gebruikt betreft – De Fuut- 350V/100W,.Herbij is tevens een fijnmazig net gebruikt.

2.3 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten. Tijdens het onderzoek was er, voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan, geen sprake van omstandigheden die mogelijk effect sorteren op de onderzoeksresultaten.

3 Resultaten

3.1 Grote modderkruiper

Waarnemingen

Tijdens de onderzoek rondes zijn geen individuen (adulte, juveniele of larve) van de grote modderkruiper gevangen.

Functioneel leefgebied

Uit de e-DNA analyse bleek dat in de te dempen watergang DNA van de grote modderkruiper aanwezig is. Dit houdt in dat de soort aanwezig of aanwezig is geweest in de watergang. De te dempen watergang staat middels een duiker in verbinding met omliggende watergangen. Hierdoor is het mogelijk dat er sprake is van enkel een passant waardoor de e-DNA sample positief is bevonden. Ten tijde van het onderzoek middels het elektrisch visapparaat bleek de watergang inmiddels sterk begroeid te zijn met waterpest. Er was een dusdanig dikke laag aanwezig, dat er geen zon meer door kon schijnen tot de bodem. De helofytenvegetatie was zeer beperkt en slecht occasioneel aanwezig. Voor de grote modderkruiper is het van belang dat op een korte afstand alle drie de habitateisen aanwezig zijn: voortplantingsplaatsen (ondiep en rijk aan helofyten), leefgebied voor volwassen exemplaren en het winterhabitat (diepere vorstvrije watergangen). Omliggende watergangen hebben een rijkere helofytenvegetatie in de vorm van voornamelijk riet, lisdodde en gele lis. Het is mogelijk dat in deze watergangen functioneel leefgebied van de grote modderkruiper aanwezig is. Door de aanwezige duiker kan er sprake zijn van stromingen en zo uitwisseling van DNA.

Ondanks dat het onderzoek heeft plaatsgevonden in de actieve en optimale periode is de grote modderkruiper niet aangetroffen. Het is aannemelijk dat dit komt door dat de planlocatie op zichzelf geen geschikt leefgebied betreft voor de grote modderkruiper. En de omliggende watergangen wel voldoen aan de habitateisen van de soort. Door stromingen in het water is het mogelijk dat het DNA uit de omliggende watergangen de te dempen sloot is ingestroomd, waardoor de samples een positieve uitslag gaven. Wegens ontbreken van gevangen individuen van de grote modderkruiper, kan aanwezigheid van (essentieel) functioneel leefgebied van de soort op de planlocatie uitgesloten worden.

3.2 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soort (grote modderkruiper) waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. De volgende soorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: bastaardkikker, blankvoorn en driedoornige stekelbaars. Daarnaast is er een oud nest van de meerkoet aangetroffen.

Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

Ten aanzien van algemene amfibie- en vissoorten dienen maatregelen getroffen worden in het kader van de Algemene zorgplicht en om onnodig doden of verwonden van individuen te voorkomen. Derhalve dient voorafgaand de dempwerkzaamheden de watergang afgevisd te worden door een ter zake ecologisch deskundige.

4 Conclusie

4.1 Grote modderkruiper

In de periode juni 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van grote modderkruiper op de planlocatie. Het onderzoek is uitgevoerd conform de BIJ12 Kennisdocument Grote modderkruiper (2021). Tijdens het onderzoek zijn geen individuen aangetroffen van de grote modderkruiper. Uit de resultaten van het aanvullend onderzoek blijkt dat de te dempen sloot de planlocatie geen functie heeft voor de grote modderkruiper. Het dempen- en sterk vergraven van de watergangen zal derhalve niet leiden tot negatieve effecten op de soort, mits de Algemene zorgplicht in acht wordt genomen. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is daardoor niet noodzakelijk.

4.2 Overige soorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot de grote modderkruiper. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of verblijflocaties van andere soorten in de planlocatie. Er is één (oud) nest van de meerkoet aangetroffen binnen de planlocatie. Gezien het veldbezoek binnen het broedseizoen heeft plaatsgevonden, kan uitgesloten worden dat het nest dit jaar door de soort gebruikt kan worden.

Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Indicatief betreft het broedseizoen de periode 15 maart t/m 15 juli. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de Algemene zorgplicht. Voorafgaand de werkzaamheden dient, om het doden van individuen te voorkomen, de te dempen watergang afgevisd te worden door een ecologisch deskundige.

4.3 Vervolgstappen

Voor de uitvoering van de ingreep is geen ontheffing Wnb nodig (tabel 4.1). Er gelden in het kader van de Wnb geen verdere vervolgstappen.

Bronvermelding

Dekkers, J., 2022. Quicksan Wnb Rondgang ong. te Gameren. Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Fairhurst, G., 2022. Aanvullend onderzoek van Rondgang ong. te Gameren. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

NGB, Zoogdiervereiniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2021. Vleermuisprotocol, versie januari 2021.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*)(2021)

Bijlagen

Bijlage 1 Grote modderkruiper

Bijlage 1

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper is schemer- en nachtactief en is overdag in de modder en tussen de vegetatie te vinden. Voornamelijk komt de soort voor in ondiepe stilstaande tot langzaam stromende wateren, welke rijkelijk begroeid zijn met onderwater- en oevervegetatie. Een hoge voedsel dichtheid van macrofauna is van hoog belang. Op de bodem moet een dikke modderlaag van zo'n 10-30 cm aanwezig zijn. In een (te) dikke laag bagger is de soort vaak niet te vinden. Zo rond maart-april wanneer het water de juiste temperatuur bereikt (10-12 °C) begint de voortplanting. De eitjes worden met voorkeur in ondiepe wateren (<30 cm) afgezet waar de ontwikkelingssnelheid van de eieren en larven afhankelijk is van het watertemperatuur. De zomer is afhankelijk van de droogte een rustperiode, waarna ze tegen de winter aan (augustus-september) actief opzoek gaan naar een geschikt winterverblijfplaats als vorstvrije delen met een dikkere modderlaag (BIJ12 kennisdocument Grote modderkruiper, 2021 ; Ravon, 2020).

Figuur 1 De grote modderkruiper op de bodem (bron: Jelger Herder ©).

BLOM ECOLOGIE

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

---

blomecologie.nl